

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padne na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemali ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Volilci veleposestniki!

Jutri 11. t. m. pride vrsta na Vas, da izvolite svoje zastopnike v deželni zbor goriški. Pokažite se može, katerim je na srcu složno delovanje deželnih poslancev, ker le to je uspešno. Posnemajte izgled kmečkih volilcev na Tolminskem in v goriški okolici; vsaj imate ž njimi enake težave in bridkosti. Volite kandidate, za katere ste se izrekli na volilnem shodu dne 11. novembra v Gorici, katere Vam priporoča tudi naše politično društvo »Sloga«. Ti so:

Anton Jakončič,
veleposestnik in zasebni uradnik v Gorici.

Anton Klančič,
veleposestnik in župan v Podgori.

dr. Josip vitez Tonkli,
odvetnik v Gorici.

Ti so možje, kateri so sprejeli ponujeno jim kandidaturo, in ni res, da bi jo bil kdo izmed njih odklonil.

Volilci veleposestniki! Odločevati Vam je o tem, kakšen naj bo prihodnji deželni zbor goriški. Odločite se za »Sloga«, ker s tem utrdite slogu med poslanci in daste svojim zastopnikom močno oporo pri njihovih nastopih v deželnem zboru. Torej pogumno na volišče za »Sloga« in slogu, ker ta je najbolj potrebna volilcem in poslancem. Brez složnega dela se nič dobrega ne doseže!

Volilci! Odgovornost Vas čaka velika; odločite se na dobro stran, da bodele lakko odgovarjali Bogu in svoji vesti!

Slovenskim veleposestnikom!

»Slovensko narodno-politično društvo veleposestnikov« za Goriško-Gradiščansko, razposlalo je neki »Poziv« veleposestnikom, kateri »Poziv« naglašja, da se ne ozira na strankarstvo, iz katerega pa veje

skozi in skozi strankarski duh »narodno-napredne« klike v Gorici.

Ker smemo biti prepričani, da je bil ta »Poziv« skovan v pisarni »izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke« v Gorici; ker smo prepričani, da je bil ta poziv le podtaknen našim volilcem v veleposestvu in da velika večina naših veleposestnikov ni dala nobene pooblastila »narodno-napredni« kliki, da govori in sklepa v njihovem imenu in ker smo končno prepričani, da je »Poziv« obrnjen proti političnemu društvu »Sloga«, — smatramo za svojo dolžnost, da svarimo naše veleposestnike pred tem »Pozivom«, v katerem je polno neresnic in zavijanj, ki merijo jedino le na to, da bi koristile zasebnim interesom »narodno-napredne« klike v Gorici.

Dokaz, da »Poziv« stopa v boj proti staremu slovenskemu društvu »Sloga«, je že ta, da se ogiblje gesla »Sloginega«: »Vse za vero, dom, cesarja!«

Ta »Poziv« povdarja, da bi bilo stališče veleposestnikov jasnejše, če bi bila zmagala v kmečkih občinah ena stranka in bi bili slovenski poslanci nastopili v deželnem zboru kompaktno. Da je v tem »Pozivu« pod to »eno« stranko mišljena le »narodno-napredna« stranka in da tej stranki ni do tega, da bi slovenski poslanci nastopili kompaktno, so najboljši dokaz volitve v kmečkih občinah na Krasu. Zmaga »Slogine« stranke v kmečkih občinah na Goriškem in Tolminskem je bila že zagotovljena, predno so se vršile končne volitve v sežanskem okraju. Ako je bilo torej »narodno-naprednim« agitatorjem na tem ležeče, da nastopijo slovenski poslanci kompaktno, morali bi delati na to, da zmaga tudi na Krasu politično društvo »Sloga«. Ker pa tega niso storili, so s tem le pokazali, da hočejo še nadalje razdor med slovenskimi poslanci v dež. zboru.

»Poziv« pravi, da stojimo »z ozirom na naše današnje deželne

je torej, naj bi mu prišla vera na pomoč in Bog mu je prišel naproti v svojej milosti.

Kakor »mora« ga je tlačil in težilo na prsih. — Vstal je torej ter si odprl okno. Nočni vzduh je zavel skozi okno in zaslislal je glas čuvaja, ki je klical drugo uro in pri tem omenil — po andaluški navadi tudi znani pozdrav:

»Zdrava, prečista Devica«.

Ta kratka molitev ga je spomnila praznika, ki se je imel slaviti onega dne; spomnila ga je brezmadežne Device, ki se kaže človeku kot najpopolnejša slika usmiljenja — materinega, sladkega dejanskega, globokega, brezmejnega usmiljenja — ki objema hvaležne in nehvaležne v svoji materini ljubezni. Lorenzo si opre glavo ob kraj mrtvaškega odra; in jel je šepetati znane mu molitve... Ko je vzdignil glavo, se je že svitlilo...

Tako onkrat pred pogrebom. — A zdaj? Povrnili se mu je bila vera ter mu vlivala sladko vteho v sreč; ali ob enem se mu je predstavljala zdaj pred oči tudi grozna slika pogubljene duše, ki bi jo bil tako rad rešil, če tudi za ceno lastne krvi! V tej novi britkosti je

razmere takorekoč pred gospodarsko revolucijo, katera nas pogubi, ako ne bomo imeli pripravljenih požrtvovalnih in neodvisnih mož, katerih ne vodita osebna zavist in strankarsko sovraštvo, ampak katere je privedla na politično polje le čista ljubezen do slovenske domovine«.

Veleposestniki! Oglejte si te besede, primerjajte jih z vsem nastopanjem »narodno-napredne« klike v Gorici, posebno pa s pisavo strankarskega glasila »Soča«, potem pa sodite!

Da stojimo pred gospodarsko krizo v deželi, je resnica, ako se naše razmere skoraj ne ublažijo, da bo mogoče z združenimi močmi delati za gmotni napredek naše dežele. Ali kdo je provzročil te razmere, ki izzivajo »gospodarsko revolucijo«? Kdo drugi nego »narodno-napredni« kolovodje, ki so zanesli razpor v deželo in razcepili naše ljudstvo na dva tabora, oni, ki hinavsko govoré o nevarnosti »gospodarske revolucije« in ki se družijo z židi, temi največjimi sovražniki našega gmotnega obstanka?! Ali se more kaj tacega očitati političnemu društvu »Sloga«? Može, katere je v veleposestvu postavila kandidatoma »Sloga«, so gotovo požrtvovalni in neodvisni in katerih ne vodita osebna zavist in strankarsko sovraštvo in katere je privedla na politično polje gotovo le čista ljubezen do slovenske domovine. Velika predrznost je že, da tem možem sestavitelj »Poziva« neprikrito očita nekaj nasprotnega! Iz tega kakor sploh iz vsake vrstice v »Pozivu« veje dr. Tumov strankarski duh, — oni duh, ki je ustvaril že toliko zla v deželi.

Na konci vabi »Poziv« veleposestnike, naj pokažejo s svojim složnim nastopom, da jim je sedanjí razpor na Goriškem »strupena rastlina, katera danes razjeda vse sloje našega narodnega življenja«.

hotel pribežati zopet k neveri; hotel se je mamiti vsaj z dvomi ali negotovostjo, češ: da to ni vse tako — iz tega je hotel zajemati upanje! Ali njegova slaba vera je rastla navzlic tej britkosti, in verjel je po sili; verjel je, da se je upiral veri v pekel, ki se mu je kazal pred očmi, narisan s strašnimi barvami Dantejevega čopiča.

Obupno si je vil roki, in kar divjal je po sobi ter si ruval lase iz glave. Oh, ta oporočka — zdaj jo je umel!

»To ni mogoče!... Ni mogoče!...« rjul je zopet.

Naposled odide iz hiše. In o polnoči ga še ni bilo domov. Donja Tula ga pošlje iskat na razne strani; ali nikjer ga niso mogli najti. Zelo pozno okoli ene je prišel naposled Lorenzo domov, molčeč, ali ne obupan. Materinemu vprašanju niti odgovoril ni; šel je naravnost v svojo sobo ter se zaprl v njo...

Šele pozneje so izvedeli po čudni naključbi, da je bil one noči dolgo časa v hiši znamenitega milijonarja, ki je imel one čase adventne propovedi v mestu.

* * *

V teh besedah pa je največja hinavščina tega našim veleposestnikom od »napredne« klike podtaknenega »Poziva«.

Na to je le en odgovor:

Naši veleposestniki dobro vedó, da je naš domači prepír »strupena rastlina« in da se to rastlino mora izruvati s korenino, ako hočemo, da ne razjé vseh slojev našega narodnega življenja. K temu pa bi oni ne pripomogli, ako bi se dali pod upliv »naprednih« zdražbarjev, katerim je ta »strupena rastlina« lepo duhteča in njim — dober sad noseča cvetlica.

Naši veleposestniki morajo marveč po vsem tem vedeti, kaj jim veleva njihova čast in poštenje in njihovo neodvisno stališče, ako hočejo, da se za vedno odpravijo nezdrave razmere v deželi.

Zmaga ljudske volje in zmaga — žepa.

Končane so torej volitve v kmečkih občinah. V goriški okolici in na Tolminskem je zmagala »Sloga« z ogromno večino — v Gorici z 81 proti 41 glasovom, v Tolminu s 40 proti 26 glasovom. — Na laž postavljene so vse trditve »Soče«, da zmaga Tumova žido-liberalna klika na celi črti ter da bode sedelo v bodočem deželnem zboru vseh 10 poslancev iz Tumove klike. Ali hočemo navajati vse »Sočine« barbarije, vsa njena pridušanja v žganjarskem dijalektu, s katerimi je dajala korajžo svoji četi? Ne! Za danes vsaj ne. Tu naj na kratko povemo le par besed. »Sloga« je zmagala na Goriškem in na Tolminskem, a na Krasu »narodno-napredna« klika.

Na Goriškem in Tolminskem je zmagala prava in zdrava ljudska volja, na Krasu pa beda in tema ter — madjarski terorizem. Tako je in nič drugače. Da je »napredna« garda vse poskusila, kar se le poskusiti dá od strani takih ljudi, ki v njej zapovedujejo, tega niti »Soča« kajti ne more. Kajti uprav smešno obupni so bili naporí vsih »naprednjaških« slug, da bi premaknili je-

Deveti dan po smrti D. Benita je dala donja Tula služiti slovesno zadušnico za večni blagor rajnika, in sicer se je zgodilo to v neki oddaljeni cerkvi. Nekateri so se čudili, zakaj se ne vrši taka slovesnost v domači župnijski cerkvi. Ali nežna donja Tula je pobesila oči in se delala kot bi bila obudovela grlica. In govorila je nežno — sladko:

»Oh, to je pač preprosto... Naš župnik je zelo pobožen, zelo goreč... ali tako vsakdanji... tako silen... Vedno hoče doseči svojo nevoljo, in najljubše mi je če je precej daleč strani... Moj rajni Beni zato ni maral mnogo zanj; in jaz se hočem ravnati vselej po tem, kakor je želel ta moj ljubljeneč... Hočem, naj se spoštujejo njegove želje... naj se spoštuje njegova volja v vsem...«

In zopet je premagala žalost to »vzorno soprogo«; prijatelji pa so skušali potolažiti jo, in začeli so hvalospev po rajnem. Donja Tula si je obrisala oči in ponavljala svoj stalni izrek:

»Oh bil je svetnik!... Bil je svetnik!... Ves koncert je bil prav slovesen. Samo Lorenzo je motil nekoliko to soglasje. Pogledal je mater po strani ter se — trpko nasmehnil. Svetnik!...«

kleno steno ljudske volje, da bi izkoreninili stoletni hrast zvestobe našega ljudstva do svojih pravih prijateljev. Tako do nevednosti poniževati se pred ljudstvom, kakor so se poniževali „naprednjaški“ agentje, proseč po hišah glasov, to zamore le oni, ki je zgubil poim o osebnem dostojanstvu. Naš kmet se je tem žalostnim jogrom porogljivo smijal, ko so — seveda s figo v žepu — molodovali pri njem glasu.

Ali da vse to ni nič hasnilo, da ni izdalo nič vse pehanje in vsi Judeževi groši, ter da je naš pravi goriški kmet pokazal, da ima svojo voljo in svojo pamet v glavi, to mu je le v veliko čast in je jamstvo, da je zmožen živeti. Ako bi imela „Soča“ le trohico poštenja v sebi, bi morala izrekati priznanje goriškemu kmetu na njegovi značajnosti in vztrajnosti. Ali temu listu ne zadoštuje, da je pred volitvami uganjal take peklenke burke in se obnašal kakor „hudič v risu“, da bi premotil v odpadništvo naše ljudstvo. Ne! Ta list že koj prvo minuto po dokončanih volitvah z isto brezobraznostjo napada „Slogine“ može, kakor jih je napadal pred volitvami z namenom, da onemogoči njihovo izvolitev, ta list še zdaj, po dokončanih volitvah, hoče natveziti našemu ljudstvu, da je slabo volilo, ko je volilo „Slogine“ kandidate. Taka ničvredna, hujskarija se vendar sama obsoja! „Soča“ pogreva v jednomer iste stare fraze o „Pajerju in Lahih“, katerih se je bil že pred desetimi leti na pamet naučil njen glavni lajnar. „Soča“ in njeni lajnarji prav dobro vedo, da v „Sloginih“ može gotovo ne bije manj zvesto srce za svoj narod, da v teh može gotovo ni manj smisla za narodov blagor kakor v „Sočinih“ prvakah, — in „Sočini“ lajnarji dobro vedo, da imajo „Slogini“ može v svojem mezinu najmanj toliko razuma ter politične in gospodarske izkušenosti kakor „naprednjaki“ v svojih zmedenih glavah, katerim je narodno delo le šumenje z visokoletečimi frazami in obljubami o napredku na potrpežljivem papirju „Soče“.

„Soča“ pa še tudi danes nesramno podtika zvezo „Sloginih“ mož z Lahi, dasi za to svoje zlobno hujskanje nima najmanjšega povoda, a še manj dokaza. Naprednjaki niso še dali od sebe najmanjšega dokaza, da so oni zmožni zacopirati vse goriške Lahe čez svoje črnožolih kolov, oni niso dali še najmanjšega dokaza o svojem pogumu proti Lahom drugače, kakor s surovim zabavljanjem v „Soči“, katero zabavljanje je le podobno bevskanju zdraženega psa izza varnega plota.

In s samim takim „pogumom“ je osrečevala „Soča“ naše goriško ljudstvo in „nasprotovala“ Lahom, odkar si dovoljuje v njej A. Gabršček svobodno razvijati svoj „žurnalistični talent“. Vsi pametni ljudje se smejejo tej revol-veržurnalistiki, ki se še drzne očitati komu nevednost, nezmožnost in slabo rodoljubje!!

Pa pustimo zdaj to.

Volitve v kmečkih občinah na Goriškem in Tolminskem so pokazale, koliko „moč“ imajo „Sočini“ politiki do samostojnih ljudi; — pokazale pa so na Krasu, koliko moč ima „Sočina“ politika do — nesamostojnih ljudi. Naš kraški kmet je pokazal, da ne misli s svojo glavo ter da je po večini še jako omejen. Kajti naš kraški kmet, ako bi bil imel sam kaj smisla za blagor cele dežele, moral bi bil omogočiti popolno zmago „Slogi“ in tako pripomoči do končne ureditve naših nevšečnih razmer. To bi bili Kraševci tem lože storili, ko so že prej čuli o „Slogini“ zmagi pri prvotnih volitvah na Goriškem in Tolminskem, da bi se bili samo pridružili tej zmagi s svojo zmago za „Slogo“ in mir na Goriškem, katerega je dežela tako potrebna kakor žejni vode.

Ali Kraševci so pokazali, da nimajo ni za blagor dežele, da jim ni do tega, da zavladajo na Goriškem zopet zdrave razmere med Slovenci in da nimajo

smisla za narodno slovo, ki je glavni pogoj vsakemu uspešnemu delu za obči napredek in blagostanje, — marveč oni so lahko miselnostno razdrli to, za kar so si prizadevali najboljši rodoljubi v deželi, namreč da se zopet izdere ono židovsko „napredno“ seme iz src našega ljudstva, katero je zasejati hotel in tudi deloma že zasejal glavni prodajalec židovsko-liberalne propagande. Z jedno besedo: Kraševci so se izneverili dobri slovenski stvari in so se takorekoč izključili iz našega programa; — oni so storili nekaj, kar dela oni, ki nima ničesar izgubiti, ker ničesar pridobiti ne more.

Vi Kraševci ste volili z „naprednjaki“ — dobro! Ali Vam bosta Vaša poslanca zares mogla v čem kaj prida pomagati? Mi smo prepričani da ne, k večjemu, da Vam Vaša zastopnika omogočita, da bode pridelovali mesto brinja — čaj ter ga preko morja pošiljali na Kitajsko. Mi Vam tega napredka ne zavidamo in tudi drugačnega ne in ne zabavljamo na napredne kolovodje zaradi tega, da so Vas zavdli v svoj tabor, želimo le, da Vam izpolnijo vse ono, kar so Vam obetali pred volitvami. Ker pa smo prepričani da Vam naprednjaki ne izpolnijo niti desetine obljub, tedaj uspeh volitev na Krasu smatramo le kot zloben maneuver zdrabrarjev, ki hočejo še nadalje škodovati splošnim koristim dežele in Vi Kraševci ste v tem sode. Na Krasu je žalibog deloval tudi denar, — naprednjaki so z denarjem terorizovali ljudstvo in kupili njega voljo, kakor se kupi sužnja. Da tako zlorabljanje volilne pravice ni v čast na zapeljivcu, ne zapeljancu, je znano, a zato se malo brigajo ljudje, katerim ni nič več sveto, nego lastna oseba.

Dopisi.

Iz Cerkna, dne 3. decembra 1901.

Kaj pa nam morejo?

Prav nič!!!

Cerkljanski „gospodine“ in njegova druhal se sedaj po volitvah tolažijo po „Sočinih“ umazanih predalih, kakor morejo in znajo. Dobro vedo, da jim zdaj drugega ne ostaja, kakor „farbati“ „Sočine“ čitatelje. Zato se v teh žalostnih časih poslužujejo še zadnjega, a žalostnega sredstva — laži. Upanje, se ve da predrzno, tem ljudem nikdar ne upade! Tako tudi z dopisom iz dne 30. novembra t. l. še vedno upajo, da se po svetu še dobi kaka „šema“, katera vendar ne bo verjela, da stojijo do vratu v blamaži. In vendar je zalila cerkljanske „nape-njake“ blamaža, iz katere si nikdar več ne pomagajo! O sladko upanje! Tudi to je burja nesla čez hribece in dolince!!!

Čudimo se pa vendar, kako je „Sočin“ dopisun imel še toliko „korajže“ da se je zglašil. Menda ga je napotila k temu še malo pojemajoča nada, ker mu je od vseh drugih ubeglih „zveri“ iz njegove menežarije — vendar še „krokodil“ ostal. A drugi ubegli ostanki te v „Soči“ toliko proslavljane menežarije, so pa izginili z našega prizorišča. Le včasih sem ter tje prikaže se kaka volkovina, kažoč svoje ostre zobè, — a na mah zopet izgine, videč, da tukaj je zaman iskati plena....

Zares „slabi“ časi so postali: vse osamljeno, opustošeno in zapuščeno! Na razvalinah, nekdanj (?) „narodno-zabredle“ cerkljanske trdnjave, vlada sedaj pustoba... Le sova, smrtna ptica, — oglašča se na tej pustinji s svojo žalostno pesmijo: vse je proč... vse je proč! —

Kadar pa ima na večer solnce zatoniti, videti je na tem nesrečnem kraju, moško postavo. Ako si jo ogledamo bližje, vidimo, da je mož srednje starosti, precej visoke in suhe postave, s primerno, ne posebno urejeno brado. Videti je nekoliko sključen, zdaj pa zdaj nekoliko obstane, ter se nekoliko potrese, kakor bi ga nekaj vilo. Leni stopa naprej čez „naprednjaške“ razvaline ter mrmra ko-

maj razumljive besede: **Vsega tega so krivi klerikalni kanoni, — a vsi naši kalamoni**, ves naš napor, vse zaman!... Prokleti klerikalci!... Ah, ubogi liberalizem! Kako delajo z njim ti njegovi smrtni sovražniki! — — —

Ko ta liberalni duh skonča svoje jeremijade, se zopet strese in lenih korakov odide v svoje „predmestje“. — To je pantomima popolnoma uničene „napredne trdnjave“ in „liberalizma“ v Cerknem. Danes ni sluha ne duha o vsem tem. Kmalu, prav kmalu baje zgine tudi žalostni mož — „liberalni duh“ iz Cerkna.

Zadnje srečo so poskusili „liberalni strahovi“ v Cerknem z deželnozborsko volitvijo, a tudi sedaj so šli skozi klobuk — za vedno. Oh to je bilo mijavkanje! Toliko napora, toliko stroškov, a vse zaman! Agitirali so cela dva meseca prej, na vse pretege, ali vse ni nič izdalo. Spravili so vse do zadnjega moža na volišče; celo starega Petrona so s silo spravili na volišče, ako ravno se mož malo meni za njih „komedije“. Agitiralo je vse od prvega kramarja do zadnjega kovača in strojerja. Še celo krčmar Peter Jurman je ob tej priliki pokazal svoje „prepričanje“: delal in agitiral je s svojim adjutantom Škvartinom na vse „viže“; zakaj dela in agitira, to je vedel s svojim prepričanjem vred, toliko kakor moj čevljar. — Ta mož se bo pa radi svoje zagrizenosti in napetosti še bridko kesal. Po Otaležu, Jaznah in Plužnjah so cerkljanski „liberalni“ agitatorji zadnje dni imeli celo pomagace. Bilo je kar pol Tolmina isti dan tam. Poslanec Gabršček, Vrtovec, Premieršteinov „Joško“, nadalje „Uhrmacher“, Kovačinov Franc, časnikar Gabršček in drugi. Vsi ti so bili v Otaležu, a vse ni nič izdalo, tako da Cerkljanski dopisnik v „Soči“ sam bolešno toži, da je Otalež še vedno klerikalna trdnjava. Zares uplivni može so to! Vsi skupaj niso prignali iz Otaležkih krajev pol ducata volilcev. A na našo stran je prišlo volit iz Otaleža, Jazenj in Pluženj, brez vsakega pritiska — 42 volilcev. Slava jim!!! Joža iz Podjelenka ali s celim naslovom: gospod Jožef Plemelj, baje ob času volitev po cele tedne ni spal. Ta je rekel, da ne jenja, ako tudi ob vse svoje premoženje pride. Le počasi Joža, to se še vse zna vresničiti. Saj si še mlad, preden ti brke zrastejo, že prideš k pameti, ako ne bo prepozno! Ko se je izid volitve razglasil v volilni dvorani, bilo je naše večine **31 glasov**, (za rezervno bilo je še veliko naših volilcev doma), takrat je znani apostol šel domov, na peč, kjer se je baje vsled tega, ker so propadli, — razjokal kakor majhno dete. Oh revček! Ta človek je pač v svoji strasti vreden vsega pomilovanja. Premalen-kostno pa se mi zdi še kaj o njem pisati.

Nesreče se ni zgodilo nobene po volitvi, ker so jo „liberalci“ pobrali potuhnjeno domov ali pa v krčmo, kjer so ga pili in pili, jezec se na celi božji svet,

Dopoldan pred volitvijo se je pilo in jedlo kar zastoj na račun zmage pri Petru in Makucu, tako da nekteri fantalini stranke so že dopoldan rogovili vinjeni po ulicah. Eden od teh se je na ulici tako barabarsko obnašal, da mu je pokazala žendarmarija mesto „tume“ — temo. Proti taki surovi druhal se nam je bilo boriti! Tako je toraj „liberalna“ stranka na Goriškem za napredek in omiko! Pfuj! Ubogi narod, uboga mladina napram takim zgledom sedajnega liberalnega napredka in omike! Take ljudi, kakor nekatere cerkljanske naprednjake, kateri imajo na jeziku naprednost, v dejanju pa surovost in razadnjaštvo v vsakem oziru, take ljudi naj bi še kdo spoštoval! Proti taki ljuliki se bo naš slovenski narod bojeval, dokler se plevelj ne iztrébil!

Povdarjali smo že v „Gorici“ da tistim par razgrajcem, kar jih je v Cerknem, ni tukaj tekla zibelka, ampak so sami privandraci. „Narodna-napredna“ stranka v Gorici si je izbrala za zaupnega moža v Cerknem Tomaža Štrukelja, kateremu je Bog—denar, narodnost pa

deveta briga. In taka stranka s takim poglavarjem, mora propasti! O tem Tomažu je zložila neka duševna reva celo nekaj verzov, kateri značijo, kako „priljubljen“ je tukaj. Glase se: „Prišel je bebec, iz Slapskih valov, strgal je venec teh mirnih rodov“. Omeniti mi je, da je ta „pesnik“ sedaj njegov privrženec, kateremu je pa svetovati, da je zanj najboljše da je tiho, ker kar izgovori, se revež blamira, in pa pred svojim pragom naj nekoliko smeti pomete.

Ako bo pa še kaj „črečkal“, ga naríšemo s celo njegovo zgodovino vred. In tudi ono, kar se mu je zgodilo ko je bil šel na izkušnjo; ko je bil iz trehštirih križev, naenkrat postal 12-leten pastirček. Tako!

O učitelju Hrastu pa danes kakor še nikoli nič ne rečemo, ker on neve prar nič o onem možu, kateremu pravijo „liberalni duh“. Samo ljubši pa nam je, ako danes zapustite našo „Sibirijo“ mesto jutri!

Capito?! — Iz agitacijskih torbic cerkljanskih liberalčkov, bi lahko navedli še marsikako „mastno“, kar pa že pride na vrsto ako ne bo miru. Revčki se tolažijo v „Soči“ z neko „narodno-napredno“ trdnjavo v Cerknem, a tolažba samo na papirju je salamensko slaba. Kako trdnjavo imate v Cerknem, to se pokaže pri vsaki priliki ob volitvah, ko greste skozi klobuk. Da liberalna trdnjava v Cerknem je v razvalinah, a za temi razvalinami pa se dviga **naša trdnjava** v vsej svojej krasoti; katerej vse vaš srd, jeza, rotenje in vsi vaši kanoni in kalamoni, ne pridejo nikdar do živga. Našim vrlim somišljenikom — volilcem pa kličemo: Slava Vam! Delali ste iz prepričanja za dobro stvar, za iznebitev narodnih hinavskih nadvladnežev, delali ste za našo trdnjavo!

Zato pa:

Le pustite naj kričijo,
Naj razsajajo, norijo,
Saj Cerkljanska je trdnjava,
Pa trdnjava **naša** le!

Hribovc.

Iz Boveca 6. dec. — Zanimivo bo vedeti cenjenim čitateljem, kako so si prizadevali naši „liberalci“, da pribore svoji stranki slavno zmago. Zadnje dni so bili vsi na nogah; ako si le stopil iz hiše, videl si hiteti mimu osebe iz zginiti sedaj v tej, sedaj v onej hiši. Bili so to „liberalni“ agitatorji, ki so v potu svojega obraza nabirali volilce svoji stranki. Med vsemi sta se najbolj prizadevala dva. Ne bilo bi prav, da bi jih za trud, ki sta ga imela, ne ovekovečil v „Gorici“, toliko bolj, ker sedita v Bovecu na podžupanskih stolcih. Saj poznate vsi „nedalčevga“ Miho v Bovecu. Ne? Ne poznate torej te vplivne osebe v našem trgu, ki je desna roka našemu županu, ki je prvi oznanjevalec boljše bodočnosti, ki nam jo pribore „liberalci“? Kako se je siromak trudil te dni, pač mu je bilo hudo, ko je moral on, bovški podžupan, prestopiti prag te ali one zakajene bajte, katere drugače še pogleda ne, še manj pa njenega gospodarja. Pa kaj čemo, ukaz je ukaz, in temu se je moral pokoriti tudi on, dasiravno podžupan. Kako gladko mu je tekel jezik, celo „r“ mu takrat ni delal ovire.

Drugega pa gotovo poznate, bivšega kandidata „liberalcev“ Štrausgitelna; če se hoče kdo natančneje podučiti o njem, naj bere, kar je pisala „Gorica“ pred mesecem o njem.

Pridna sta bila v agitaciji, vendar oba je prekosil krčmar Franc Ostan. — Vsak je pač že slišal praviti o sv. Martinu, da je dal siromaku polovico plašča v dar, glejte tega svetnika je Ostan posnemal, da prekosil ga je; on je dal nekemu volilecu kar cel plašč, ker se je volilec izgovarjal, da radi mraza ne more v Tolmin. O siromaku, kateremu je dal sv. Martin pol plašča, beremo, da se je z njim odel, ne tako naš volilec, ta je poslal plašč Ostanu nazaj, ker ga sam morebiti lažje ukupi kakor on.

To je par momentov preteklega tedna, pa v prihodnje še kaj zanimivega.

Iz Loga pod Mangartom. — Mo-goče, da še noben dopis ni došel k Vam gospod urednik iz našega goratega Loga o zadnjem veselem dogodku, zato sprejmite dobro sledečih par skromnih vrstic. V sredo dne 4. decembra praznovali smo rudokopi v Logu v prvič slovesno god svoje zaščitnice sv. Barbare in ob enem tudi oslavili dogodek, da smo v rovu (tunelu) prekoračili skrivnostni podzemeljski prostor v daljavi vže čez 1100 metrov.

Lepo praznovanje se je pričelo s tem, da smo se vsi rudokopi zbrali pred tunelom pod cesarsko zastavo. Od tukaj smo se v sprevedu — na čelu mu blagorodni gospod Josip Kšanda, c. kr. rudniški oskrbnik, pomikali v cerkev med pritkovanjem novih ložkih zvonov in streljanjem iz topičev. V cerkvi čakalo nas je mnogo drugih vernikov, slavno občinsko predstojništvo in umirovljeni rudokopi. Domači gospod kurat imel je slovesni cerkveni govor, v katerem nam je z navdušenimi besedami razložil pomen slovesnosti in nato je daroval za rudokope daritev sv. maše. Izvanredna slovesnost je končala z cesarsko himno. Ta dan ostane v spominu vsem Ložanom. Take slovesnosti pri nas še ni bilo, zato smo se je vsi ginjenim srcem vdeležili. Marsikateremu so solze veselja silile v oči vsled spodbudnega cerkvenega godovanja. Čast in slava sv. Barbari, patroni rudarjev, ki nam je vse to izprosil, čast tudi gospodu Josipu Kšanda, c. kr. rudniškemu oskrbniku, za ves trud. Po končani cerkveni slavnosti smo rudokopi praznovali ves dan v svoje razvedrilo.

Rudokop.

Politični pregled.

Slovensko vseučilišče v poslanski zbornici.

V zadnji številki smo na kratko omenili, da je prišel minuli petek v razpravo v našem državnem zboru nujni predlog glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Dr. Šusteršič je v izbornem govoru utemeljeval nujnost predloga ter pojasnjeval opravičenost ustanovitve slovenske univerze v Ljubljani, kateri so pritrdili že pred nekimi leti v posebni izjavi tudi nemški poslanci kranjskega deželnega zbora. Govornik je obžaloval, da si morajo Slovenci potom političnega boja priboriti, kar jim pristojno po navadnem pravu in je rekel, da bi država raznih narodnosti, kakoršna je Avstrija, razdejala eksistenčne pogoje, ako bi ne bila pravična napram kulturnim potrebam narodov. Govorniku so slovanski poslanci živahno pritrdjevali in mu na konci govora od vseh strani častili. — Naravnost parlamentarni škandal pa se mora imenovati to, kar so uprizorjali mej dr. Šusteršičevim govorom Vsenemci. Ti ljudje, mej katerimi so se posebno odlikovali Stein, Schalk, Pacher, Mally in Berger, so z izrazi pravcate čifutske in žganjarske surovosti hoteli motiti govornika in preprečiti njegov govor. — Berger, ki je govoril za dr. Šusteršičem, je sramotil Slovence in njihovo književnost, na kar mu je češki poslanec Záček zaklical, da nesramno laže. Čehi so hoteli Bergerja preteptati. Predsednik zbornice je Vsenemce, sikajoče v dr. Šusteršiča, moral klicati mnogokrat k redu in je obžaloval, da nima na razpolago drugih sredstev, da obdrži red.

Mnogi listi se izražajo pohvalno o dr. Šusteršičevem govoru in o jstro obsojajo podlo obnašanje Vsenemcev v zavedi, ki se tiče najvišjega kulturnega stremljenja jednega naroda.

Dočim pa so se razni vnaaji listi pohvalno izražali o dr. Šusteršičevem govoru, hotel si je steči nevenljivo zaslugo „Slovenski Narod“ da je, soglašujoč z Vsenemci in židi, nečastno govoril o dr. Šusteršiču in mu naposled ceio očital, da je dr. Šusteršič s svojim govorom zakrivil, da je nujni predlog glede vseučilišča v Ljubljani propadel. — Da predlog propade, to je bilo znano že poprej nego je dr. Šusteršič, ali bi bil sploh kdo drugi — pa bil tudi dr. Tavčar — o njem govoril, ker so bili proti nujnosti predloga Poljaki. Dokaz strankarske strasti, da ne rečemo kaj hujega, je torej, podtikati dr. Šusteršiču krivdo na tem.

Jako značilno je, kar piše „Triester Zeitung“ od minule sobote o tej zadevi. List pravi mej drugim:

„Celo v tem demoralizovanem parlamentu je nekaj nezasišanega, da se jeden poslanec ustopi predrzno pred dru-

zega ter izkida pred njim cele vozove gnoja najostudnejših insultov in mu jih izmeče v obraz, samo zato, da mu zabrani govoriti. Dosedaj se niti ni dalje preiskovalo, ali so dejanja dr. Šusteršičeva, katera so mu donesla psovko dr. Žlindra, zares tako strašna, da bi mu jemala pravico govoriti v poštenu družbi. Jednako se tudi še ni preiskalo, ali je poklican jeden član vsenemške zveze „Franko“ Stein, po zadnjih dogodkih (z Wolfom v zadevi njegove čedne afera v hiši prof. Seidla) ponasati se kot strasni zagovornik morale. Ne glede na to pa se mora nastop posl. Steina obsoditi kot napad na parlamentarizem. Dr. Šusteršič tu ne prihaja niti v poštev. Važnost dogodka tiči v tem, da se je tu izvršilo nasilje ne le proti poslancu, marveč tudi proti njegovim volilem, ki so mu poverili svoje zaupanje.

Najžalostneje na celi stvari pa je to, da se je moral predsednik zbornice mej tem grdim prizorom omejiti na opazko, da mu ni na razpolago nobeno drugo sredstvo nego klici k redu ter da je predsedništvo zbornice v takih slučajih brez vsakega zakonitega orožja. Ves svet pa je prepričan, da državni zbor na podlagi tega opravičnika ne more obstati“.

Domače in razne novice.

P. n. gg. veleposestnikom priporočamo še jedenkrat prav toplo, da se zbero jutri zjutraj gotovo in pravočasno v Gostilni pri „Zvezdi“ na Starem trgu, in to zaradi konečnega dogovora.

Prememba v namestništvu na Tirolskem. — Dosedanji namestnik na Tirolskem grof Merveldt je na svojo prošnjo upokojen in zajedno imenovan dosmrtnim članom gosposke zbornice. Njegovim naslednikom je imenovan sekcijski načelnik v ministerstvu za notranje stvari pl. Schwartz enau.

Za „Šolski Dom“ došlo upravnistvu „Pr. Lista“, kakor tam izkazano, in sicer od g. Lazarja v Nemškem Rutu 10 K; pri volitvi Biljenskega župana 7 K; Matija Fabjan, sodnik v Kobaridu, za obleko revnim otrokom 4 K; potom poštnor. urada: G. Jos. Pavletič župnik v Renčah 10 K.

Došlo upravnistvu „Gorice“: Čuček Rajko mesto venca raj. prof. Krageljnu 10 K; prof. I. Berbuč mesto venca na krsto prof. Krageljna 10 K; France K. 5 K.

Za božičnico revni mladini v „Šolskem domu“ so darovali: Nekdo 20 K, prof. dr. Kos 10 K, direktor Križnič 10 K, baron Winkler 10 K, dr. Gabrijelčič 10 K, Fr. Stepančič 10 K, dr. J. Pavlica 7 K, prof. Bežek 5 K, prof. A. Gvaiz 5 K, Jos. Ličan 5 K, J. Kokošar 5 K, svetnik Budau 5 K, prof. A. Fras 4 K, g. M. Dominec 3 K, g. A. Komac 2 K, gosp. Hoizinger 1 K.

Prejelo uprav. „Gorice“: France K. 5 K, V. M. v Pazinu 10 K. Vesel je ta dan Nikolaja, ubili so namreč ljutega zmaja — kmečki volilci. Živili zmagovalci naši! 6 K.

Globoko zahvalo v imenu mladine izreka vsem veledušnim darovalcem vodstvo ljudske šole v „Šolskem Domu“.

Deželnozbornske volitve v mestih in trgih ter v trg. zbornici. V soboto 7. t. m. so se vršile volitve za zgorej omenjene skupine in so bili izvoljeni in sicer: za trge Ajdovščina, Kanal, Kobarid, Bovec in Tolmin z voliščem v Tolminu: dr. Tuma s 100 glasovi proti 32, katere je dobil dr. Tonkli. V Korminu je bil izvoljen Naglos, v Červinjanu grof Valentinis, v Gorici dr. Venuti in dr. Graziadio Luzzatto. Goriška trg. zbornica pa je izvolila svojima poslancema dr. Maranija in tovarnarja Holzerja. V Istri je bil izvoljen za Volosko dr. Andrej Štanger, v Pazinu je bil izvoljen Italijan dr. Costantini z 222 glasovi proti 136, katere je dobil tamošnji župan dr. Kurelič.

Volitve za furlansko veleposestvo. — Deželnozbornske volitve za furlansko veleposestvo so se vršile včeraj v Gorici in so bili izvoljeni poslanec dr. Pajer, dr. Verze gnassi in conte Panigai.

S Krasa nam poročajo o volitvi deželnih poslancev v Sežani na dan 5. t. m. sledeče: Če so se kje in kedaj volilci skazali nerazsodne in nebeležne, so se skazali gotovo dne 5. t. m. v Sežani, ko so izvolili svojim poslancem pred par meseci na Goriško privandranega odvetnika dr. Treota, ki kraških razmer popolnoma nič ne pozna, ki je v vsakem pogledu neizkušen človek ki ne vživa v deželi sploh nobenega ugleda in ki se je Krasevcem le zaradi tega vsiljeval in konečno tudi vsilil, ker je njemu to kazalo. Izneverili pa so se možu čistega

značaja, gole nesebičnosti in visokega spoštovanja, katero uživa, kolikor pri domačinih, toliko tudi pri tujcih, možu, ki je prava kraška korenina in ki pozna natančno domače razmere in ki je za Kras že toliko dobrega storil; — možu pravimo, iz tistih časov, ko je vladalo na Krasu še mostvo in poštenje in ni še demoralizacija, dohajajoča med naše ljudstvo iz Trsta, Sežane, Nabrežine itd. okužila toliko naših ljudi. Zdaj se je res že bati, ako pojde to tako naprej, da se bo nekaterih letih težko našlo z načajnih mož, marveč le tako ljudstvo, ki se bo dalo kupovati kakor navadno blago, ako se pohujševanju, ki se širi zdaj med naše ljudstvo, ne uprejo z vso silo značajni rodoljubi, katerim je še sreča našega ljudstva pri sreč.

Volitev se je izvršila sicer mirno. Volilci, ki so ostali zvesti svojim kraškima kandidatoma g. dr. Abramam in g. županu Črnetu, zbrali so se v gostilni „pri vagi“, kamor je bil dovoljen vsakomur ustop. Dr. Treo pa je zbiral svoje ljudi v — Mahorčičevi gostilni v neko sobo, pred katero je stražil občinski policaj in ni pustil nobenega vanjo, ki ni ugajal dr. Treotu in njegovim naganjačem. V to sobo so izvabili tudi nekatere volilce, ki so dali našim možem častno besedo, da bodo glasovali vsaj za dr. Abrama, če ne tudi za župana Črnetu. In gnetli in mastili so jih tam v kotu, dokler jim niso izmastili častne besede in si tako nakupili nekaj kvintalov človeškega mesa, ki je pripomoglo k dr. Treovi zmagi. Sežanske volilne može pa, ki so do zadnjega zatrdjevali, da bodo volili, če ne že dr. Abrama in Črnetu, gotovo pa dr. Abrama, obdelovali so že v Mahorčičevi gostilni, kjer se je nahajal dr. Treo prejšnji večer in pozno v noč.

Stvar pa ni šla prav gladko, kajti dr. Treo se je po končani volitvi sam izrazil proti neki osebi, da je bila borba huda in da bi bil gotovo propadel, ako bi sam ne bil prišel že prejšnji večer v Sežano. Ako pa je bila borba huda, bila je huda z onimi sedmimi možmi, ki so snedli dano besedo. Z ostalimi poštenjaki ni bilo nikake borbe, kajti zbrali so se mirno „pri vagi“ in odšli od tam tudi mirno na volišče brez najmanjšega prepira. Jediní burni nastop je povzročil izgojatelj mladine, učitelj Albin Štrekelj, v hiši svojega tasta, kjer se je proti dvem našim volilem jako surovo obnašal, kar mu je prešlo, kakor se vidi, že v kri in meso.

Potrebno se nam zdi še, da pojasnimo, kako je prišlo do tega, da je dobil dr. Abram več glasov, nego župan Černe. Oni namreč, ki so glasovali za dr. Abrama, bili so pripravljeni do zadnjega, glasovati tudi za Črnetu. Ker so pa tisti možje, o katerih smo poprej omenili, da so snedli častno besedo, rekli, da bodo glasovali za Abrama, pa ne za Črnetu marveč za Štreklja, hoteli so naši možje še zadnji hip vplivati na nje, da bi ostali mož beseda s tem, da so, ko so videli da je izgubljen Černe, glasovali za Štreklja mesto za Črnetu, da bi si s tem ohranili vsaj dr. Abrama ter vsaj deloma rešili kraško čast. Po volitvi so se naši volilci zopet zbrali „pri vagi“, da so se tam nekoliko okrepčali. Čeravno jim je bil izid volitve jako neljub, brala se jim je z obraza vendarle zadovoljnost, da so storili svojo dolžnost kot može poštene, in ker so imeli pred očmi le splošno korist svojega okraja. Posebno pa jih je veselilo, ko so prišli brzojav iz Gorice in Tolmina o zmagi stranke miru in reda, katero zmago so burno pozdravili v prepričanju, da, če že na Krasu, pa vsaj drugod ne gre „napredno“ seme v klasje.

Častno občanstvo po ceni. — Častno občanstvo za 200 K daje se v občini Avber na Krasu. Kdor si je želi nabaviti, obrne naj se na tamošnjega župana Jaka po domače Pavlina.

Napredna agitacija pri volitvah po madjarskem receptu. — Kakih sredstev so se posluževali „naprednjaki“ pri zadnjih volitvah v naših gorah, naj spričuje sledeče tu objavljeno pismce:

„Dragi prijatelj!

Slisal sem, da ste v Rutu in v Grantu vsi volilci od Vašega g. župnika nategnjeni, da pridete jutri volit žnim za negovu stranko. Moj namen ni ne za eno ne za drugo stranko agitirati pač pa je moje dolžnost kot županu da Vas opomenem da glejte kaj delate, da se nebote drug dan kesal, ako že drugo ne pomislite na lepe podpore, katere ste dobili Rut in Grant v zadnjih 6 leti od cestnega odbora. Ako bote pa volili z nunci proti Madrjanu Vam ni treba za dobo 5 let nobene podpore za občinske poti pričakovati.

Koliko je resnice na besedah vašega g. župnika glede patenti krčmarjev

in trgovcev da plačuje kmet za nje skaterem Vas je najbolj spodbudil za negova stranka pridi jutri pred volitvijo k meni Ti vse dokažem. Svetoval bi tedaj Vam vsm ako ste obljubili g. župniku da boste volili žnim, da naredite, najboij pametno da ostanete doma, na ta način se ne zamirite ne župniku in ne Modrjanu.

To Ti naznamim zato Da drugi dan mi nebote mogli očitati da niste imeli novenega da Vam bi bil resnico povedal. Potem pa storite kakor Vam drago, jaz sim s tem storil svoja dolžnost.

Prosim pa da poveš še nocoj Vašim Grantarskim in Rutarskim volilem.

Prijateljskim pozdravom Tvoj prijatelj

Franc Golja“.

Ali ni to zares po — madjarskem receptu?

Tudi Tumova zasluga. — Pred leti so se pritožili tuk. gg. slov. profesorji, na dež. šol. svet, ker so bili večkrat napadani v laškem listu, tedanjemu „Corrieru“. Razpor, katerega je Tuma zasejal v društveno življenje mestnih Slovencev, se je žal zanesel tudi med slov. profesorje. Najboljši dokaz so najnovejši infamni napadi v „Soči“ na prof. Šantelna, kot predsednika Čitalnice, pri katerih napadih mogoče prav vrlo sodeluje neki profesor, ki je v mestu znan kot najstrastnejši privrženec Tumov. Onkrat se je „Soča“ zgrazala nad laškim listom, da krađe slovenskim profesorjem ugled pred šolsko mladino, zdaj dela to sama, držeč roko onemu strastnežu v proforski suknji, kateremu je politična strast že popolnoma zamorila čut za čast lastnega stanu in za blaginjo šolske mladine. Da, da, to so sadovi Tumove politike! Pfui!

Redka slavnost. — V Štandrežu je bilo dne 1. decembra blagoslovljenje sv. križevega pota, ki je zvalo mnogo obiskovalcev, med temi tudi nekoliko goriške gospode. Slavnost se je pričela s procesijo, pri kateri so nosile v belo oblečene deklice posamezne podobe v novo zgrajeno cerkev. — Tu se je vršilo blagoslovljene, koje je spremljal zbor štandreških pevcev. Podobe so se obešale na določena mesta in pri vsakej postaji so se opravljale primerne molitve. — Po dovršenem blagoslovljenju je dekan prvostolne cerkve monsig. Dr. Sedej z izbrano besedo opisal zgodovino sv. križevega pota in tudi svoje potovanje v Jeruzalem in Golgato. Govoril je tako naravno in živo, da se je pazljivim poslušalcem zdelo, kakor bi se popisana dejanja resnično vršila pred njihovimi očmi. Slovesna sv. maša je sklenila redko slavnost.

Podobe sv. križevega pota so zares tako lepe, da jih skoro ni najti lepših v nobenej cerkvi naše dežele. Izgotovila jih je spretna roka domače umetnice, akademične slikarice gospike Henrike Šanteljve, hčerke znanega gimnazističnega profesorja. Delo je imenitno in hvali samo nadepolno umetnico. — V lepem soglasju s slikami so tudi okvirji, katere je izdelal mizarski mojster Černigoi, po načrtu znanega cerkvenega stavbenika, koji je izdelal tudi načrt krasne Štandreške cerkve.

Pridite, ogledajte si in občudujte!

Z. K.

VII. avstrijski vinski kongres v Kremsu 1902. — Meseca septembra bodočega leta se bode vršil VII. avstrijski vinski kongres v Kremsu na Niže Avstrijskem. Kongres, kateremu predseduje poljedelski minister, bode zboroval tri dni in je ž njim združeno znanstveno potovanje po nižavavstrijskih vinogradih. Kdor se želi kongresa udeležiti, zglati naj se pri tajništvu istega v Kremsu na Niže Avstrijskem, Gartenangasse 6. Udeležba stane 10 K.

Žid dr. Venezian, vodja tržaške magistratove stranke, je stopil s političnega pozorišča. Uzrok temu so razna razkritja o njem v tržaškem socijalno demokr. listu „Avanti“. Italijansko napredna stranka v Trstu z Venezianom seveda mnogo izgubi.

700 konj v morskí nevihti. — Nedavno je vkrcal v Melburnu v Avstraliji angleški parnik „City of Lincoln“ 700 konj za južno Afriko. Sredi morja pa nastane strašna nevihta, vsled katere se je zlomil vijak pri parniku. Silni valovi so premetavali ladjo kakor orehovo lupino. Mej konji je zavladala silna razdivjanost, konji so se med seboj mesarili tepali s kopiti ter je ostalo mrtvih nad polovico, drugi pa so tako ranjeni, da težko kateri ostane. Kri je iz prostora, kjer so se konji nahajali, kar v potokih lila. Ladija se je morala vrniti.

Zakon proti nepošteni konkurenci. — V trgovinskem ministerstvu pripravljajo zakon proti nepošteni konkurenci in je ravnokar zborovala enketa, ki se je posvetovala o posameznih določilih tega zakona.

Lepa starost. — V Pulju je nedavno umrla Marija Bernjač, doma iz Pazinščine v Istri, ki je dosegla visoko starost 104 let.

Nov železniški stroj za brzovlak. V Požunu so zgradili železniški stroj, ki prevozi 226 kilometrov v 2 urah in 35 minut. Strojovnjaki so z izidom te vožnje jako zadovoljni.

Pege od rdečega vina spraviš lahko iz perila. Namочи one dele, na katerih se poznajo rdeče pege, v vroče mleko in pusti, da se močijo kakih 24 ur. Potem se dajo lahko izprati in nazadnje se dotično perilo splavi v mrzli vodi.

Mah na travnikih moraš odpraviti. To je eden najhujših sovražnikov na travnikih. Če se hitro ne odpravi, izsesa tla in zaduši vse boljše trave in najboljše travnik vniči. Živina pa se ga tudi ne dotakne. S posebno brano za travnike ati pa tudi z navadno, če si one ne moreš kupiti, prav močno povleči in razdrapij one dele, kjer se je prijel mah. To se zgodi zdaj v pozni jeseni ali pa zgodaj v spomladi. Tudi to pomaga, če pred zimo potrosiš mahovino s peskom do šest centimetrov na debelo. Poieg tega pa moraš tak travnik, kakor hitro mogoče z močnim kompostom dobro pognojiti.

Nekaj za smeh. — V Veroni na Laškem izhaja nek časopis „Arena“. Ta časopis ima strašno poročilo, da obstoji med Nemčijo in Italijo skrivni dogovor, kako se razdeli Avstrija. Vse je že pripravljeno, samo pričakuje se še — privoljenja ruskega carja. Po tem dogovoru bi razdelili Avstrijo tako-le: Nemčija dobi Češko, Doljno in Gornjo Avstrijo, Solno-graško in Severno Tirolsko, Štajersko in Kranjsko. Italija dobi Trst, Trident, Istro, vso Dalmacijo do Kotora in južne Tirole; Rusiji bi dali (namreč Nemčija in Italija) Galicijo in Bukovino, Črnogora pa bi dobila Kotorski zaliv, Krivošije in Hercegovino. Srbija dobi en del Hrvatske, Slavonijo in Bosno, vse druge zemlje, ki od te razdelitve ostanejo, pa se združijo v jedno pod imenom „neodvisno mažarsko kraljestvo“.

Nizozemska kraljica Viljemina in njen soprog. — Mlada nizozemska kraljica, kakor se čuje, ni posebno srečna v svojem zakonu. Kakor se preko Amsterdama poroča, je zbolela vsled tega, ker se je sprla svojim možem princem Henrikom Meklenburškim. Njen mož je namreč kmalo po poroki pokazal svoje lepe čednosti, jel je zapravljati, živeti razkošno in delati dolgove na ime kraljice Viljemine, poleg tega se je začel nasproti vsemu dvoru tako ošabno obnašati, da si je nakopal splošno nevoljo. In zdaj se je kraljica resno sprla z njim in poroča se, da je bil ta spor tudi vzrok njenega preranega poroda, kate-rega je vsa Holandija težko pričakovala. Spor med kraljico in njenim možem se je celo tako poojstril, da je princ moral zapustiti Nizozemsko in je odpotoval nekam v Nemčijo.

Slon in elektrika. — V Buffalu je nek slon, ki ima zgodovinsko ime Jumbo, in ki je imel vsled svoje zlobnosti biti usmrčen in je podal dokaz, da je njegov rod celo proti 2200 voltom elektrike neobčutljiv. Jumbota so zvezali in mu elektrode, v solni vodi namočene gobe, pritrdili za ušesa in na konec hrbtnice ter spustili nanj električni tok. Poskus so šestkrat napravili, a Jumbo je samo migal z ušesi, krožil rep in zadovoljno mrmral in dokazal še na drug način, da ljubezenski objem električnega toka pri njem ničesar ne opravi, in da ne občuti drugega kakor prijetno ščegetanje.

Izjava.

Na napad v „Soči“ z dne 30. nov. št. 139 ne čutim se toliko razžaljenega, ravno ker je v „Soči“, da bi poslal isti blatni klepetulji popravek, ker mislim da se v blatu noben človek ne opere. To pa rečem: kadar me bo „Soča“ hvallala kot duhovnika, pljuni mi vsak značajen človek v obraz. Meni se g. dopisnik smili, zato mu povem, da pravi Rückert v neki basni: Kar osel čez me govori — časti moji na kvar ni. Tožbe nočem napeti pri sodniji, ker je dopisnik „Soče“ v nevarnosti, da ga uredništvo izda in pusti na cedilu za stroške. Da bi ga imenoval nesramnega lažnika in obrekovalca po poklicu, za to sem — prenobel. Zatorej svetujem: G. dopisnik imejte vsaj sam se seboj usmiljenje, pa bova še prijatelja! Nikar ne bodite slepo orodje narekovalcu dopisov za „Sočo“. Če je pa res kar pišete, potem pazite imenom na dan. Čuk in sova ljubita temo! Zdjaj pa pika in klicaj!

Orehek, dne 7. dec. 1901.

Andrej Uršič,
vikar.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Loterijske številke.

7. decembra.

Grac 64 78 32 66 44
Dunaj 72 66 16 53 2

Dunajska borza.

9. decembra. 1901.

Skupni državni dolg v notah . . . 99.05
Skupni državni dolg v srebru . . . 98.95
Avstrijska zlata renta 118.90
Avstrijska krona renta 4% 95.05
Ogerska zlata renta 4% 118.70
Ogerska krona renta 4% 94.05
Avstro-ogerske bančne delnice . . . 16.03
Kreditne delnice 652.—
London vista 239.35
Nem. drž. bankovci za 100 mark . . 117.17 1/2
20 mark 23.44
20 frankov 19.07
Italijanske lire 93.65
C. kr. cekini 11.32

Josip Valentincič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruh navadri
in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in
druge razne „pogrnjene“, prav
okusne kolače za birmo in po-
roke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in
natančno po želji gospodov na-
ročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z
mnogobrojnimi naročili cenj. gg.
rojaki v mestu in na deželi.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmjerne. Postrežba poštna.

Podpisana priporočata slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo novo
urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-
jače n. pr.: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goružice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo
milo ter drugo v to stroko spadajoče
blago. — Postrežba točna in po zmernih
cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,
sprejema **hranilne vloge**, katere o-
brestuje po 4 1/2% polumesečno;
nevdignene obresti pripisuje konec leta
h glavnici. Rentni davek plačuje poso-
jilnica sama.

Daje **posojila** udom na osebn
kredit po 6% in na vkupizbo po 5 1/2%
Sprejema **člane** z glavnimi de-
leži po 200 K in z opravičnimi
deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune,
katere obrestuje po dogovoru. Za nala-
ganje in vračanje so na razpolago po-
ložnice c. kr. poštne hranilnice, tako da
je mogoče poslati denar brez poštних
stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12.
ure zjutraj v ulici Vetturini št. 9.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, milo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Podpisana naznanjata slavnemu ob-
činstvu, da sta prevzela na svojo roko

mlin v Prvačini,

ter zagotavlja, da bosta vedno skrbela
za točno in pošteno postrežbo.

Imata tudi hleve za živino. Cen-
jenim družinam se zatorej prav toplo
priporočata

Frančeškin & Cjan.

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. št. 19,

„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina
ter postreže z vsakovrstnimi okus-
nimi jedili.

Priporoča se toplo svojim rojakom
v mestu in na deželi.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,

Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi vse tiskovine
za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem
papirju

TISKA

brošure, * diplome,
trgovske račune, *
pisma in zavitke s
firmo, * cenike, *
vabila na karton in
* na papir * *

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okraski in finim papirjem, ter mora pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako
nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

„Narodna Tiskarna“

tiska

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden v dveh
izdajah, ter stane na leto 8 kron,
pol leta 4 K, četrt leta 2 K

„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi in na prodaj
knjige: „Ilijado“, „Tri igre“ za
slov. mladino in „Zgodovino
tolminske šole“

TISKA

posestnice razne ve-
likosti in oblike z
zavitki, * zaročnice
in poročnice v ele-
gantnih ter osmrtni-
ce v raznih oblikah

„Narodna Tiskarna“

tiska

„PRIM. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter stane na
leto 4 krone, pol leta 2 K, za manj
premožne celo leto 3 K